

Ενθυμούμενος την Αχαιούσα Ακτή

του Κόττη Κωνσταντίνου

ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	3
1 Missing in Action	4
2 Γεσθημανή	5
3 Δημοψήφισμα.....	6
4 Πρεσβύτες.....	7
5 Τα караβάνια του Βορά	8
6 Τη 20 ^η Ιουλίου 1974	9
7 Τηλλυριά 1964	10
8 Φυλακισμένα Μνήματα	11
9 Ωδή στον Παναγόπουλο	12
10 Ως χθες.....	13

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα παρόντα ποιήματα είναι κυρίως καρπός ο οποίος ωρίμασε και καταστάλαξε μέσα μου κατά την δεκαετία του 90'. Θυμάμαι πόση εντύπωση μου είχε προξενήσει ο ποιητικός λόγος ο οποίος μελοποιήθηκε μέσα στον εξαιρετο δίσκο «Ες γην ενάλιαν Κύπρον» του 1992. Οι στίχοι των Θ. Πιερίδη, Ν. Κατσιαούνη, Α. Λυκαύγη, Μ. Κακογιάννη, Ν. Κρανιδιώτη, Θ. Κουγιαλή, αλλά και αυτοί του επόμενου δίσκου «Των Αθανάτων», των Ε. Παληκαρίδη, Μ. Πασιαρδή, Κ. Κολώτα, Δ. Λιτέρτη, Α. Νεοφύτου-Μούζουρου, Κ. Μόντη, Γ. Παπαδόπουλου, Α. Παράσχου και Τ. Ρούσσου, μου άσκησαν άμεση, ριζική και γόνιμη επίδραση.

Ο βασικός, λοιπόν, κορμός των ποιημάτων αυτών, διαμορφώθηκε τότε. Λιγότερα πράγματα εκπορεύθηκαν από βιώματα των χρόνων μετά το 2000, από γεγονότα όπως το δημοψήφισμα στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάν ή η ανασκαφή σχετικά με τους αερομεταφερόμενους πεσόντες στον Τύμβο της Μακεδονίτισσας το 2015, τέσσερα χρόνια μετά την πρώτη παρουσίαση των ποιημάτων το 2011. Σε αυτό το διάστημα, τραγικοί επιζώντες έφυγαν από την ζωή, ένας αριθμός αγνοουμένων, κατά κανόνα άνανδρα εκτελεσμένων, εντοπίστηκαν. Έτσι κάποιες μάνες δεν έμειναν μόνο με την φωτογραφία. Ορισμένοι άλλοι, όμως, οι Τάσος Ισαάκ και ο Σολωμός Σολωμού, εθνομαρτύρησαν.

Στην κατεχόμενη Κύπρο, μνημεία και ιεροί τόποι διαφόρων, μη ισλαμικών θρησκειών, μαγαρίστηκαν. Ορθόδοξοι, αρμενικοί και ισραηλιτικοί τόποι, όπως ναοί και νεκροταφεία λεηλατήθηκαν, καταπατήθηκαν και αλλάξαν χρήσεις, συχνά ντροπιαστικές. Μαζί με την διχοτόμηση της Κύπριδας γης, πολλά ψηφιδωτά, τοιχογραφίες, κειμήλια και αρχαιότητες, αποσπάστηκαν και διοχετεύθηκαν σε εμπόρους αρχαιοτήτων. Κάποια κατορθώθηκε να εντοπισθούν, διεκδικηθούν και επιστραφούν, πολλά άλλα όχι. Από τα χειρότερα, πάντως, της όλης εμπόλεμης κατάστασης, είναι πως γενικώς οι προτεινόμενες λύσεις δεν προβλέπουν παρά σε ένα ελάχιστον ποσοστό, την επιστροφή των προσφύγων, χριστιανών και μουσουλμάνων στα σπίτια τους.

1 Missing in Action

Γι' αυτούς που χάθηκαν το καλοκαίρι εκείνο
η μνήμη πάντα άσβεστη θα μένει.

Γι' αυτούς που οι μάνες τους δεν έλαψαν με κλαίνε
και κάθε χρόνο τέτοιες μέρες σαν θα κρατούν φωτογραφία στην παλάμη
την λευτεριά ζητάνε και ονόματα βουρκώνοντας θα λένε.

Κι' όταν τα βράδια μ' εφιάλτες θα ξυπνούν
ουρλιάζοντας και αδυνατώντας να ξεχάσουν τα στρατευμένα κι' όχι μόνο
παλικάρια που χαθήκαν
μονολογούνε βουρκωμένες τα ονόματα.

«Σε ποια μπουντρούμια άραγε να είναι πεταμένοι;
Θα ζούνε κάπου «αγαρηνά» ή θα'ναι εκτελεσμένοι;»

Έτσι συνήθισαν να ζουν οι μάνες των χαμένων
με αγρυπνίες, προσευχές σε κάποιο εικονοστάσι
κι' η καρτεριά μέσα τους ειν' άσβεστη καντήλα
που προσδοκά για μια Ανάσταση Νεκρών να τις λυτρώσει !

2 Γεσθημανή

Στης Μεσογείου την καρδιά η πόλη μου χωρίζει
ο πόνος μου που να γραφτεί γιατί να μαρτυρήσει.
Τείχη των Αναστεναγμών δεν έχω για να κλάψω
μήτε σοκάκι να διαβώ ο νους να λησμονήσει.
Όσο κι'αν θέλω να ξεχνώ η μνήμη τριγυρίζει.

Πίσω θα'ρθει. Μέσα απ' της λήδρας τη γραμμή
σαν δω τα μισοφέγγαρα στον ουρανό τα βράδια,
τα σπίτια μας απέναντι, τα σπίτια μας σημάδια.

Χρόνια καρτέρησα πανσέληνο μα Γολγοθά μου δώσαν
έναν σταυρό κι'αυτόν μισό κι' οι μαθητές προδώσαν.
Λειψής πατρίδας μαχαιριές μου πρόσφεραν οι φίλοι
στο διεθνές το μαγαζί πικρό βαθύ ποτήρι.

Κι' όταν τα λόγια της Νεσιέ ακούω από το Γιώργη
αναζητώ Γεσθημανή να με λυτρώσει.

Μόνη στον κόσμο απέμεινες και πόσα χρόνια κλείνεις
του χρόνου θα προσευχηθώ στην Λευκωσιάς τον ουρανό
για ένα ολόκληρο φεγγάρι !

3 Δημοψήφισμα

Μου ζητάν να λησμονήσω της Κερύνειας την άπειρη ακτή/
την πόλη που βυθίστηκε πολύ βαθιά στην άμμο/
των Σόλων το προπύργιο που χρόνια αναμένει τους βαρβάρους.

Μα τώρα στον ορίζοντα θα ψάχνεις για βοήθεια/
όπως προσπάθησαν κρυφά ελάχιστα πουλιά/
τις τελευταίες μέρες του απόφραδου Ιούλη.
Και όπως όλα τα πουλιά γυρίσαν πίσω όλα. Όλα; Όχι μα σύ απέμεινες
μονάχος !

Και έρχεστε εδώ να μου ζητήσετε την λήθη. Διχοτομώ θα πει ξεχνώ/
Τι μου ζητάτε να ξεχάσω; Τα αποκαϊδία του Γρηγόρη;/
Τον Ευαγόρα που τη νιότη του δεν γεύτηκε;
Ο πόνος μου βουβός πλημμύρισε τα μάτια.
Οιτώ αιώνες φυλακής, τέσσερα ελευθερίας. Χαθείτε από μπροστά μου !

4 Πρεσβύτες

Δεν φταις εσύ γερόντισσα που στην πατρίδα σου ξέρασαν πρώτη τη φωτιά
ούτε και συ γέρο – Αντρέα από τον Μουσουλίτα.

Γι' αυτό άλλοι αποφάσισαν γιοι του Δαν χωρίς να σας ρωτήσουν.

Αυτοί που δε λογάριασαν το πόνο και τη θλίψη
αυτοί που δεν λυπήθηκαν το κλάμα των παιδιών.

Αφού η ζωή σας δεν είχε αύριο
αφού το μέλλον προμηνύονταν μακάβριο
μόνο το τέρμα είχε νόημα, μόνο το τέρμα

Η προσφυγιά σαν ρούχο δεν σας πάει
και η αγάπη στην πατρίδα πιο δυνατή από τον έρωτα
η ζωή είναι κενή, πολύ κενή για να 'ναι πρόφαση
αφού ο χρόνος σταματά στη Σαλαμίνα
αφού στη Λήδρα η μνήμη δεν πεθαίνει
κάποιοι, πρέπει, να γίνουνε θυσία

Και συ γερόντισσα και συ Ανδρέα, σαν δύο ακοιμητες εστίες/
φάρροι που οδηγούνε στη ζωή τους ναυτικούς

5 Τα καραβάνια του Βορά

Τα καραβάνια του Βορά κινήσανε για Νότο
και μεταφέραν πρόσφυγες στην ίδια τους πατρίδα.
«Εξόριστοι τραβήξαμε μεσ' στον δικό μας τόπο
η ξενιτιά είναι βαριά και λύτρωσή μας μακριά θέλει μεγάλο κόπο».

Στης Σμύρνης τ' αλμυρά νερά πετάζαν πτώματα πολλά
και αν την βαλαν μια φωτιά σε μας βάλανε δύο.

Τα ματωμένα χώματα διαβαίνω και σωπαίνω
γιατί η γη που άφησα αγαρηνή θα γένει
μα η ψυχή είναι Ρωμιά, το ξέρει θα υπομένει
πως θα βαδίσουν πάνω της με βήμα πατρικό.

Τώρα μας λέν «έλα κι' οτούρ» σ' αυλές που μεγαλώσαμε
κι' αφού μπαξίσι δώσουμε και διαβατήριο
Μα καρτερούμε σιωπηλοί μιας Κυριακής ημέρα
που βοργιαδάκι θα φυσά στις Βαβυλώνας τη μεριά διώχνοντας τη γαλέρα».

6 Τη 20^η Ιουλίου 1974

Αχαιούσα ακτή μια γης ποτισμένη με αίμα
Μια ζωή κυνηγώντας να σπάσει τα δεσμά της θανάς
Χρόνια τώρα προσμένεις, χρόνια τώρα σε γέμισαν ψέμα
χρόνια τώρα φωνάζεις «λατρευτή λευτεριά μου αργείς;»

Δυό δεκάδες τα έτη, της σιλαβιάς, της φυγής και του μίσους
σε ποια χάρτα να γράψεις,
και αυτί θα ακούσει τα ρητά της οργής
Θύμα εσύ τραγικό, των Εθνών του ασίγαστου πάθους
ομορφιά βιασμένη προσφορά στο βωμό της ντροπής.

Μια πατρίδα, μια χώρα, μια πόλη διχασμένη στα δύο
προσφυγιά αμφοτέρων, μετοχή πιο πολλών
μα οίμωγής μια κραυγή
τί κι'αν έξω σε καίει λιοπύρι στην ψυχή σου το φύχος
μα το τρέπεις σε ψύξη και δεν κλίνεις αυχένα στη γή

7 Τηλλυριά 1964

Πάει καιρός ! Συμφορά μου! Τηλλυριά σε συλήσαν
σε αρπάξαν γεράνια σε πετάξαν στο δρόμο
με πληγές ανοιγμένες και το αίμα να τρέχει.
Σα ποτάμι χωρίζει η ψυχή μου στα δύο !

Ούτε πέντε δεν ήσουν λευτεριάς αγνά έτη
οι ναπάλμ τους προσφέραν τα παιδιά σου στο θρόνο
Μα θυσία μην κλάψεις και ποτέ μην πενθήσεις
γιατί το αίμα ποτίζει της ενότητας δένδρο.

Των εμπόρων τα κτήνη δεν χορταίνουν με πόνο
και έτσι σπέρνουν τον τρόμο να γευτούνε τη λεία
μα ο αιώνας γυρίζει και μαζί και η μοίρα
όλων όσων προάγουν τις πατρίδες των σκλάβων.

Κι'αν σε πρόδωσαν τώρα και σ'αφήσαν στο πόνο
λίγα χρόνια πια μόνο θα τους πάρει η μπόρα.
Και γνωρίζω την θλίψη ! Συντροφιά σου τα βράδια !
Και ότι αφήνει σημάδια λευτεριά καρτερώνταςας.

8 Φυλακισμένα Μνήματα

Υπάρχουν κάτι μνήματα που 'ναι φυλακισμένα
που 'ναι θαμμένοι ήρωες και θέλουνε να βγούνε.
Δεν τους κρατά το χώμα αυτό κι'ας είναι ματωμένο
είναι βαρύ το σκέπασμα και αντοχή δεν έχουν.

Δεν έχουν πια υπομονή κι'ας μείναν από δέρμα
Το αίμα που ποτίστηκε θέλουν να πιάσει τόπο.
Θέλουν να γίνει ένα δεντρί ψηλό σαν κυπαρίσσι
σαν και αυτά που απέμειναν αχώριστό τους ταίρι.

Να φθάσει ως τον ουρανό, τον ήλιο να καλύψει.
Να γίνει σιότος καταχνιά σε ετούτα εδώ τα μέρη
γιατί ο ήλιος ειν' χαρά, δαμέ πια μόνο θλίψη.

Τουλάχιστον, τουλάχιστον στον πόνο μας μην παίζεις.
Σεβάσου αυτά τα κόκαλα που και νεκρά μιλάνε
σεβάσου αυτά τα μνήματα την ποσπασιά ζητάνε !

9 Ωδή στον Παναγόπουλο

Οι εφιάλτες νύχτας πόννοι που ξυπνάν το ιδρωμένο σου κορμί
 απλά θυμίζουν την κατάρα του επιζώντα.
 Πολλά φεγγάρια πέρασαν, πολλά τα καλοκαίρια
 σαν πέταξες για μέτωπο στ' αμπάρι του θανάτου
 όταν ακούστηκε η κραυγή, της οίμωγής το νέο:

«Φωτιά, φωτιά, φωτιά, φωτιά, μας καιν σαν τα ποντίκια»
 κι' ο Παναγόπουλος μπροστά ανήμπορος στο χάος.
 Μέσα σε κόλαση καυτή, θυσία σαν λαμπάδα
 τα παλικάρια γίνανε στις λευτεριάς την ρίζα
 κι' η τέφρα σας το λίπασμα γρήγορα για ν' ανθίσει.

Εσύ, όμως, ζεις ! Και κάθε μέρα που περνά σε νιώθω σαν ανάσα
 μια αλήθεια που το φως δεν την σκοτώνει.
 Νεικρές σωροί, ζώσες ψυχές
 π' αθάνατες βαδίζουνε στα χώματά σου Κύπρος.

«Σώμα σαν πτώμα και ας λέω πως ζω
 και κάθε φλόγα που θα δώ, πονώ κι' αργοπεθαίνω !»

Μα η σταύρωση θα σώσει τη σειρά της στη ζωή.
 Η φλόγα θα φύγει απ' του ανέμου την οργή, θ' αλλάξει ρότα!
 Και η βροχή της λευτεριάς δεν σου απάλυνε ντροπή
 πριν πεις νυν απολύεις !

10 Ως χθες

Ως χθες περνάν απ' το μυαλό μου οι σκηνές
μα ήρθαν τα χρόνια και έφυγαν όσα κι'αυτά που ζω
που σαν σκυλί το σώμα σου εβίαζε ο Αττίλας.

Κολύμπαγες στο βράχο που γεννήθηκες
Και εγώ γεννιόμουν μακριά στην Κολονία.
Ξένες γυναίκες, μου τυλίγαν με σεντόνια το κορμί.

Ενάλιος ο πέπλος σου, πως κάλυπτε τη γύμνια σου!
Γαλάζιο απέραντο παντού, χρυσό το φως του ήλιου
αντανακλώντας πέρα στις ακτές της Μικρασίας.

Στα ξένα φως δεν είχα, μα πικρό μας έδωσαν ψωμί.
Εσένα σου'λαχε εδώ να σε βιάσουν
άνανδροι που μετέφεραν γαλέρες της Μερσίνας.

Μήνες δεν άντεξα εκεί και με επέστρεψαν.
Εσύ σε ποια πατρίδα να παλινοστήσεις;
Ευχή να έχεις και κατάρρα:
όπως κοιμάσαι ελεύθερα στη Πάφο, να σηλωθείς στο Ριζοκάρπασο.

